

פקודת סחף חול¹

פקודה הקובעת הוראות כדי לעצור חולות לבל יסחפו קרקע הראויה לעיבוד וכדי לאפשר עיבודה של קרקע שנסתחה בחול.

השם

1. פקודה זו תיקרא פקודת סחף-חול.

חלק א' - מבוא

פירוש

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר - "סחף-חול" פירושו שכבת-חול על קרקע; "משלם מסים" פירושו כל זכר שאינו פחות מבן שמונה-עשרה שנה הגר בכפר ושהטילו עליו מסי וירקו בעד רכוש שבתוך תחומי הכפר או בתוך תחומי קרקעות הכפר.

השימוש בפקודה

3. (1) כל מקום שסבור פקיד-היערות הראשי שאדמה הראויה לעיבוד נתכסתה או עומדת להתכסות חולות שנסחפו ועלו עליה במידה שיש בה כדי לפגוע לרעה בחקלאות, יכול הוא לצוות לפרסם ברשומות מודעה שיפורטו בה המקום, השטח והגבולות של האדמה הנפגעת או העומדת להיפגע בסחף-חול ויפורשו בה הפעולות שינקטו בהן לפי פקודה זו כדי לעצור בעד סחף החול או כדי להציל אדמה שכוסתה בסחף-חול.
(2) המודעה תפורסם במקומות בולטים בסביבה, וצריך גם להדביקה במשרד הממונה על המחוז.

1. חא"י, כרך ב' עמ' 1290 (ו), 1314 (א).

חלק ב' - הוראות בדבר בעלים רשומים

מסירת מודעה

4. (1) העתק מהמודעה שעפ"י הסעיף הקודם ימסר לכל אדם שעל שמו רשומה הקרקע, כולה או מקצתה, או כל טובת-הנאה בה, ולהעתק תצורף דרישה לסייע בידה של הממשלה בעשיית העבודה הדרושה לעצירת סחף החול או להצלת הקרקע שנסתחה בחול.
(2) אם אין יודעים את כתבתו של אדם שחייבים למסור לו מודעה עפ"י הסעיף-קטן הקודם, יכול פקיד-היערות הראשי לפנות בבקשה לנשיא בית-המשפט המחוזי, והוא יתן צו בדבר מסירת המודעה באופן אחר תחת למסרה לאותו אדם, אם יראה צורך בכך.

השתתפות בעבודות

5. השתתפותו של אדם בעבודות עפ"י פקודה זו תהא נקבעת עפ"י תנאים שיקבעו, ואם לא נקבעו התנאים, קובעים את דרך ההשתתפות עפ"י תנאים שיראה אותם מנהל משרד החקלאות כצודקים מתוך שימת לב לכל המסיבות שבדבר.

תוצאות הסירוב להשתתף

6. (1) כל המסרב להשתתף בעבודה לאחר שנדרש בכך מטעם מנהל משרד החקלאות, הרי - (א) אם האדמה הרשומה על שמו נסתחה בחול, תסתיים כל טובת-הנאה שיש לו באותה קרקע, ותקום לקנין הממשלה; (ב) ואם האדמה הרשומה על שמו נשקפת לה סכנת הסתחפות בחול, יהא דינה של הקרקע כקרקע משועבדת לאותו חלק מהוצאות עבודת ההגנה שנקבע בצו של מנהל משרד החקלאות שניתן עפ"י סעיף 5, ממש כאילו היתה הקרקע ממושכנת כערוכה לאותן הוצאות ביום הצו.
(2) מי שנמסר לידו הצו של מנהל משרד החקלאות ולא הודיע בכתב בתוך חודש ימים לאחר הספירה שהוא מקבל עליו להשתתף לפי תנאי הצו, דינו כדין מסרב להשתתף בגדר סעיף זה.

דינו של אדם שעבד אדמה לפחות שלוש שנים

7. הגיש אדם הוכחות לפקיד-היערות הראשי בתוך שני חדשים מיום פרסום המודעה, שהוא עיבד את האדמה לכל הפחות שלוש שנים לפני שנסתחה בחול וגם התחייב בכתב להשתתף בעבודת ההצלה, יעביר פקיד-היערות הראשי את תביעתו למנהל אגף רישום והסדר קרקעות, ואם יתברר למנהל שיש לו לתובע זכות להירשם, ירשום את טובת-ההנאה שלו, וכל משא-ומתן יתנהל כאילו נרשמה טובת-ההנאה ביום המודעה; החלטתו של מנהל אגף רישום והסדר קרקעות תהא החלטת-גמר.

רישום

8. עם קבלת בקשה מאת פקיד-היערות הראשי, ירשום מנהל אגף רישום והסדר קרקעות בספרי האחוזה את הרשימות הדרושות כדי להוציא לפועל את הוראות החלק הזה.

המפר הסכם להשתתף – מה דינו

9. מי שהסכים להשתתף בעבודה בהתאם לפקודה זו ולא עמד בהתחייבותו, כולה או מקצתה, גובים ממנו בתורת חוב אורחי את ההפסד או הנזקים שנגרמו על ידי כך לממשלה.

חלק ג' - הוראות בדבר בעלים שאינם רשומים

הסתיימות של מובות הנאה בלתי רשומות

10. טובת-הנאה בלתי-רשומה בקרקע הכלולה במודעה ולא הגישו עליה כל תביעה לפקיד-היערות הראשי בתוך שני חדשים מיום פרסום המודעה, או שלא התחייב בעליה להשתתף בהצלת האדמה, תחשב כבטלה, חוץ אם היתה טובת-הנאה -

- (א) משמשת נושא לבקשת רישום ביום קבל פקודה זאת תוקף, או
(ב) משמשת נושא לדין-ודברים משפטי שהוחל לפני היום שבו קיבלה פקודה זו תוקף, והענין השנוי במחלוקת באותו דין-ודברים היה זכות הקנין על אותה קרקע.

חלק ד' - השתתפותם של אנשי-כפר

הזמנתם של אנשי כפר להשתתף

11. בהתחשב עם הוראות חלק ב' יכול פקיד-היערות הראשי, לאחר עבור שני חדשים מיום פרסום המודעה ברשומות עפ"י סעיף 3, לקרוא לאסיפה את כל משלמי המסים של הכפר הסמוך לאדמה שנפגעה ע"י סחף החול והמתוארת במודעה, כדי לשמוע את דעתם בנוגע לאמצעים שיש לנקוט בהם, ויצווה להדביק מודעה בדבר יום האסיפה במקומות בולטים בכפר לפחות עשרה ימים לפני יום האסיפה, ומודעה בדבר כל אסיפה כזאת בצירוף הזמנה להשתתף בה תישלח לכל אחד מבעלי הקרקע החשובים שבסביבה.

סדר היום באסיפה

12. פקיד-היערות הראשי ישב ראש באסיפה וירשום את שמות התושבים שהשתתפו בה, ויבאר למשתתפים באסיפה את מהותן של הפעולות שעומדים לנקוט בהן כדי לעצור את התפרצותו של סחף החול או כדי להציל את הקרקעות שנסתחפו בחול, וביחוד יבאר את הוראות הפקודה עד כמה שהן נוגעות לתוצאות החלטת האסיפה.

החלטת האסיפה ותוצאותיה

13. הוחלט באחת האסיפות האלה ברוב דעות של לא פחות משני שלישים ממספר משלמי המסים המשתתפים באסיפה שהכפר יקבל עליו לעצור בעד התפרצות סחף החול או להציל קרקע שנסתחפה בחול, יחולו מיד על הכפר ההוראות דלקמן -

(א) כל תושב זכר מבין חמש-עשרה שנה ומעלה יהא חייב מכאן ואילך להשתתף במספר ימי-עבודה בשנה, שלא יעלה על ששה, באותם זמנים אשר ידרוש פקיד-היערות הראשי לצורך כל עבודה שיצווה לעשותה כדי לעצור את התפרצות סחף החול בסביבה או להציל אדמה שנסתחפה בחול, או יהא חייב, במקום זה, להשתתף בסך מאתיים פרוטות לכל יום שלא עבד בו או שלא העמיד פועל תחתיו;

(ב) לבקשתו של פקיד-היערות הראשי יהא מוכתר הכפר חייב להעמיד מספר ידוע של פועלים ביום מסויים לשם איזו עבודה בהתאם להוראות סעיף זה מבין אותם האנשים החייבים בעבודה עפ"י סעיף זה.

חלק ה' - שונות

תשלום תרומות כסף וגבייתן

14. (1) תרומות-כסף שיש לשלמן עפ"י פקודה זו ישולמו למוכתר, והוא יהא אחראי להן בפני פקיד-היערות הראשי.

(2) תרומות-כסף תגבינה ע"י משפט שיגיש המוכתר לפני שופט-שלום, ואם לא תבע המוכתר, יתבען במשפט פקיד-היערות הראשי או כל אדם שהורשה על ידו.

השימוש בקרקע שהוצלה מהסתפחות וכו'

15. כפר שהחליט להוציא לפועל איזו עבודה עפ"י פקודה זו, וכתוצאה מן העבודה הזאת הצילו אדמה או נטעו שיחים או עצים, הרי מאז ואילך ישמשו האדמה, השיחים והעצים כמתרוכה לטובת תושבי הכפרים שביצעו את העבודה, ובלבד שינהגו עפ"י כל הסכם שנעשה עם הבעלים שנזכרו בחלק ב', ועפ"י כל הוראות שניתנו ע"י פקיד-היערות הראשי.

קרקעות תחשבנה במקומות מיוחדים ליערות

16. כל הקרקעות שביצעו בהן עבודות בהתאם לפקודה זו יהא דינן כדין אזורים שמורים ליערות בגדר החלקים ג', ד', ו' ו-ז' של פקודת היערות.

סמכות הממשלה לבצע עבודות

- 17.1 (1) רשאית הממשלה לבצע כל מיני עבודות כדי לעצור בעד התפשטות סחף-חול או כדי להציל אדמה סחופת-חול בקרקע שנכללה באחת המודעות שעפ"י פקודה זו, למרות סירובו של אדם להשתתף ולמרות סירובו של איזה כפר לקבל עליו את העבודה, וכן יכולה הממשלה לבוא לידי הסכם עם כל אדם, חברה או התאגדות בענין ביצוע העבודה.
- (2) כל מקום שהממשלה מקבלת עליה את עבודת עצירת סחף-חול או הצלת אדמה סחופת-חול בקרקעות שלא נכללו במודעה שפורסמה עפ"י פקודה זו, או כשהיא באה לידי הסכם עם כל אדם אחר לעשיית אותה עבודה, הרי כל אדם הזכאי להשתתף עפ"י הוראות חלק ב' יוזמן להשתתף בעבודה.

חלק ו' - תקנות

תקנות

18. פקיד-היערות הראשי רשאי להתקין, באישורו של שר החקלאות, תקנות לכל מטרה מהמטרות דלקמן -
- (א) בדבר נטיעת עצים בכל קרקע שפירסמו עליה מודעה בהתאם לפקודה זו ובדבר אופן הטיפול בעצים ובשיחים שנטעו, השקאתם והגנתם ;
- (ב) בדבר ההקמה וההחזקה של מפעלי-הגנה הדרושים לעצירת סחף החול בקשר עם כל קרקע שנתפרסמה על אודותיה מודעה בהתאם לפקודה זו ;
- (ג) בדבר חובותיהם של מוכתרי הכפרים עפ"י פקודה זו ;
- (ד) בדבר כל ענין הטעון תקנה עפ"י פקודה זו.

(סוף הפקודה)